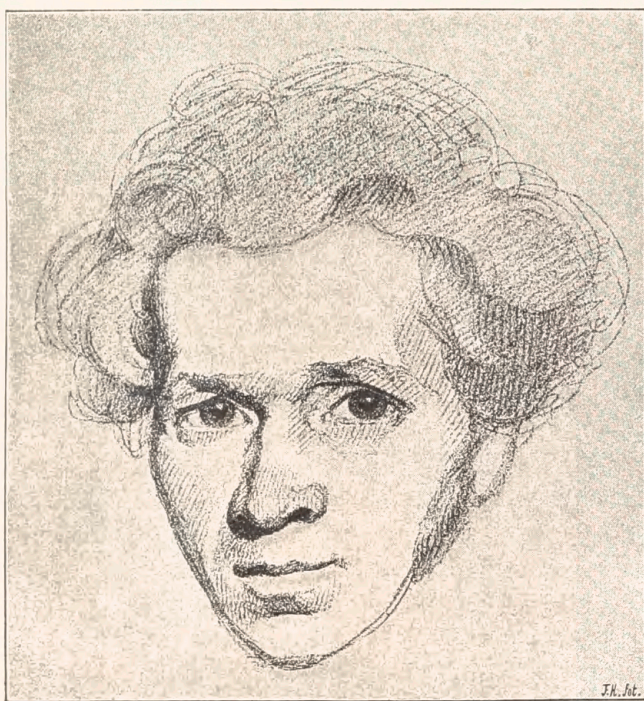

HIDTIL UKENDTE BILLEDER AF SØREN KIERKEGAARD

SØREN KIERKEGAARD.

Efter en Blyantstegning uden Kunstnernavn i det store kgl.
Biblioteks Portrætsamling.

Hosstaaende Billeder skal efter Kenderes Mening fremstille Søren Kierkegaard i hans yngre Dage. De store dybe Øjne tyde paa en Tid, da de forskellige Livsmuligheder endnu brødes i hans Sind; de have endnu ikke den Skarphed, som kommer, naaretafgørende Valg er truffet, eller den straalende Glans, som tyder paa, at der er kæmpet og sejret i den valgte Sags Tjeneste. Kierkegaards Betydning i vort Aandsliv beror først og fremmest paa den Energi, med hvilken han har hævdet, at Livsanskuelsen er

Personlighedens Sag, og at der, hvilket Valg der saa træffes, er et personligt Arbejde at gøre, for at Ideerne og Personligheden kunne blive ét. Derved virkede han foryngende og uddybende. Selv yndede han senere at fremstille sin Forfattervirksomhed som Frugt af en gennemtænkt Plan, inden for hvilken de æstetiske, filosofiske og religiøse Skrifter hvert for sig fra først af havde deres Plads anvist. Men han har dog indrømmet, at der under selve Udførelsen af det litterære Arbejde foregik en personlig Udvikling hos ham — bestaaende i, at »en digterisk og filosofisk Natur skaffes til Side for at blive kristen«. Bag Digteren, Filosofen og den Kristne laa som et dybt Grundlag Tungsindet, der lod ham finde Stemninger at skildre og Problemer

at drøfte, som ikke ligge paa de fleste Digteres og Tænkeres Vej, og som lod ham opdage Sider ved det religiøse Liv, som »den moderne Kristendom« havde vænnet sig til at skyde til Side. I sine »Stadier paa Livets Vej« har han givet et Grundlag for en sammenlignende Lære om Livsanskuelser, hvor Typerne ganske vist ere tegnede i ekstreme Former, men hvor dog de store Linier paa flere Strækninger ere dragne med stort Mesterskab. Til Løsningen af sin Opgave raadede han over et sjældent Sprogtalent i Forening med stor psykologisk Iagttagelsesevne og en glimrende Refleksion. Han er ved Siden af Holberg den danske Forfatter, som mest har formaaet at skaffe filosofiske Tanker Indgang i større Kredse, skønt han selv helst fra først til sidst vilde arbejde for »den Enkelte« — eller maaske netop derfor!

De Billeder, der haves af Søren Kierkegaard, — jeg kender to foruden det her gengivne, — ere alle fra hans yngre Aar. Men der er en Beretning om, hvorledes hans Øjne straaledede i de sidste smertefulde Dage paa Hospitalet, da han havde kæmpet sin Kamp med sig selv og med Verden, og da han var sunken sammen af Sygdom og Overanspændelse. Han følte sig som den, Guderne viste deres Kærlighed imod ved at lade ham dø ung; men han kunde tillige føle sig som den, hvis Livsværk væsentligt var øvet. Han havde sagt sit sidste Ord — det vilde i hvert Tilfælde have været overordentligt vanskeligt for ham at finde det næste Ord, efter at han, den kristelige Tænkter og Prædiker, højtideligt havde erklæret, at det nye Testaments Kristendom ikke var til — om den ellers nogen Sinde havde været til! Som i sin første Ungdom var han ogsaa i sin Dødsstund Mulighedernes Mand. Ingen kan sige, hvorledes hans Færd eller hans Tanke havde formet sig, hvis han ikke var død saa tidligt. Men det er jo kun i det gamle Drama, at der altid skal en bestemt, solid Ende paa Tingene. Kunsten lærer efter Haanden at efterligne Livet, der ikke saaledes ender, — og Kierkegaard øvede netop i sit Liv og sin Tænken en saadan Kunst. Deri ligger det varigt vækkende i hans Forbillede. Ethvert Stadium er ham et Højdepunkt, fra hvilket nye Muligheder vise sig, og ud fra hvilket Vejene paa ny dele sig. Ved dette stadigt stræbende og kæmpende i sin Personlighed er han bleven saa meget, selv for dem, der ere blevene fremmede for den Livsanskuelse, han, lige til hans Bane sluttede, havde betragtet som den højeste.

Efter at dette var nedskrevet, fik jeg et mig hidtil ubekendt Billede af Kierkegaard at se, en Karikaturtegning af Marstrand. Saaledes har Kierkegaard — tilnærmelsesvis — kunnet tage sig ud for den ydre Betragter. En Dame, der har kendt Marstrand, har fortalt mig, at hun en Dag mødte denne paa Østergade og at han sagde til hende: »Lad os gaa ind i denne Port og se vor Samtid gaa forbi.« Muligvis har Marstrand allerede i sine yngre Dage ladet sin Samtid passere Revu, og han har da ogsaa opfanget Kierkegaards karakteristiske Skikkelse i den forbiglidende Mængde. Man ved jo, og Kierkegaard vidste det selv, at der var meget i hans Skikkelse, der indbød til Karikeren.

SØREN KIERKEGAARD.
Efter en Tegning af V. Marstrand.

Karikaturbillederne i »Korsaren« ærgrede ham; i sin Dagbog harmes han over, at man bider Mærke i den Omstændighed, at hans ene Bukseben er kortere end det andet. Senere glædede han sig til den anden Verden, hvor man ikke kender Folk paa Benene. Ikke blot hans Skikkelse, ogsaa hans Navn brugtes i øvrigt til at vrænge ad ham. I »Øjeblikket« spotter han over, at »den dræbende Pointe« i de Angreb, en Del af Pressen rettede mod ham, var, at han hed Søren! — Hvilke Forestillinger Folk knyttede til den underlige Skikkelse, der var en staaende Figur paa Gader og Stræder, er vanskeligt at vide. Gadedrengene kaldte ham for Enten—Eller, og mere end en ubestemt Forestilling om en Sammenhæng mellem den mærkelige Skikkelse og Bøgerne med de mærkelige Titler havde vel de fleste ikke. Han blev et Eksempel til Belysning af sin egen Lære om Vanskeligheden for Samtiden ved at opdage det store bag de ydre Skaller. Han var som Sokrates et Gudebillede i en Silenskikkelse. Det er denne Silenskikkelse, Kunstneren har grebet og udført videre, og ser man nøje til, vil man opdage et Glimt af Gudebilledet gennem Silenen.

Harald Høffding.